

**Komisarz Wyborczy
w Łomży**

Łomża, dnia 11 czerwca 2012 r.

DŁM-872-6/12

Informacja

o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym uprawnionym do udziału w referendum gminnym w sprawie odwołania Burmistrza Rajgrodu przed upływem kadencji zarządzonym na dzień 29 lipca 2012 r.

Komisarz Wyborczy w Łomży, w związku z postanowieniem Nr 5/2012 z dnia 1 czerwca 2012 r. o przeprowadzeniu referendum gminnego w sprawie odwołania Burmistrza Rajgrodu przed upływem kadencji informuje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym, uprawnionym do udziału w referendum gminnym, zwanych dalej „osobami niepełnosprawnymi”, przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.), która ma odpowiednio zastosowanie na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985 z późn. zm.).

Ileć w niniejszej informacji mowa jest o „Burmistrzu”, należy przez to rozumieć Burmistrza Rajgrodu.

Osoby niepełnosprawne biorą udział w referendum na takich samych zasadach jak pozostałe osoby uprawnione do udziału w referendum, jednakże przysługują im poniższe uprawnienia.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o referendum

Osoba niepełnosprawna wpisana do rejestru wyborców w gminie Rajgród ma prawo do uzyskiwania informacji o: właściwym dla siebie obwodzie głosowania, lokalach obwodowych komisji do spraw referendum dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej, warunkach dopisania osoby niepełnosprawnej do spisu uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie głosowania, w którym znajduje się lokal dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, terminie referendum oraz godzinach głosowania, przedmiocie referendum i pytaniu umieszczonym na karcie do głosowania i o warunkach oraz formach głosowania.

Informacje, o których mowa wyżej, są podawane do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie Rajgród.

Informacje te, są także przekazywane przez Burmistrza osobie niepełnosprawnej, na jej wniosek, telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie elektronicznej. We wniosku, o którym mowa, osoba niepełnosprawna podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

II. Prawo do głosowania korespondencyjnego

Głosować korespondencyjnie mogą osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407, z późn. zm.), w tym także osoby posiadające orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.);

- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 4) orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów;

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez osobę niepełnosprawną Burmistrzowi **najpóźniej w 21 dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 9 lipca 2012 r.** (termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej. Powinno ono zawierać nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL osoby niepełnosprawnej, oświadczenie o wpisaniu do rejestru wyborców w gminie Rajgród, oznaczenie referendum, którego dotyczy a także wskazanie adresu stałego zamieszkania, na który ma być wysłany pakiet wyborczy (referendalny).

(wzór zgłoszenia jako załącznik Nr 1 dołączony do informacji).

Do zgłoszenia należy dołączyć kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności.

W zgłoszeniu osoba niepełnosprawna może zażądać przesłania mu wraz z pakietem wyborczym (referendalnym) nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

Osoba niepełnosprawna zostanie skreślona ze spisu w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania i ujęta w spisie osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie głosowania właściwym dla obwodowej komisji do spraw referendum, wyznaczonej dla celów głosowania korespondencyjnego na terenie gminy Rajgród.

Osoba niepełnosprawna, nie później niż 7 dni przed dniem referendum, otrzyma z Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie pakiet wyborczy (referendalny), który zostanie doręczony **wyłącznie do rąk własnych** osoby niepełnosprawnej, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru.

Jeżeli osoba niepełnosprawna nie może potwierdzić odbioru, doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże odbierającego i przyczynę braku jej podpisu.

W przypadku nieobecności osoby niepełnosprawnej pod wskazanym adresem doręczający umieści zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w skrzynce na listy lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 3 dni od dnia pierwszego doręczenia.

W skład pakietu wyborczego (referendalnego) przekazywanego osobie niepełnosprawnej wchodzi: koperta zwrotna, karta do głosowania, koperta na kartę do głosowania, oświadczenie

o osobistym i tajnym oddaniu głosu, instrukcja głosowania korespondencyjnego i ewentualnie nakładka na kartę do głosowania sporządzona w alfabecie Braille'a — jeżeli osoba niepełnosprawna zażądała jej przesłania.

Na karcie do głosowania osoba niepełnosprawna oddaje głos, w sposób określony w informacji znajdującej się w dolnej części karty do głosowania.

Należy pamiętać, że znakiem „x” są dwie linie przecinające się w obrębie kratki przeznaczonej na oddanie głosu.

Po oddaniu głosu kartę do głosowania należy umieścić w kopercie oznaczonej „Koperta na kartę do głosowania” i kopertę tę zakleić. **Niezaklejenie koperty na kartę do głosowania spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyników głosowania w referendum.**

Zaklejoną kopertę na kartę do głosowania należy włożyć do koperty zwrotnej zaadresowanej na adres obwodowej komisji do spraw referendum wskazanej do wykonania czynności związanych z głosowaniem korespondencyjnym.

Do koperty zwrotnej należy także włożyć oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu. **Przed włożeniem oświadczenia do koperty należy wpisać na nim miejscowość i datę jego sporządzenia oraz własnoręcznie je podpisać. Niewłożenie oświadczenia do koperty zwrotnej lub niepodpisanie go spowoduje, że karta do głosowania nie będzie uwzględniona przy ustalaniu wyników głosowania w referendum.**

Kopertę zwrotną należy zakleić i nadać na adres obwodowej komisji do spraw referendum. **Nadanie polega na przekazaniu koperty zwrotnej przedstawicielowi Poczty Polskiej, w miejscu zamieszkania osoby głosującej korespondencyjnie.** Przedstawiciel Poczty Polskiej wyda osobie niepełnosprawnej dowód nadania. **Nadanie koperty zwrotnej może nastąpić nie później niż ostatniego roboczego dnia przed dniem referendum.**

Osoba niepełnosprawna może, **do czasu zakończenia głosowania**, osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji do spraw referendum, której adres znajduje się na kopercie zwrotnej.

III. Prawo do głosowania przez pełnomocnika

Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w części II informacji dotyczącej głosowania korespondencyjnego oraz osoby uprawnione do udziału w referendum, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat, mają prawo do głosowania za pośrednictwem pełnomocnika.

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w gminie Rajgród.

Pełnomocnikiem **nie może być** osoba wchodząca w skład obwodowej komisji do spraw referendum właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania.

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed Burmistrzem lub przed innym pracownikiem Urzędu Miejskiego w Rajgrodzie upoważnionym przez Burmistrza do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa osoba niepełnosprawna **składa wniosek** do Burmistrza. Wniosek należy **złożyć najpóźniej w 10 dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 19 lipca 2012 r.** Wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 września 2010 r. w sprawie sporządzenia aktu

pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 170, poz. 1146).

(zmodyfikowany wzór wniosku dołączony jest do informacji jako Załącznik Nr 2).

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa — wzór zgody na przyjęcie pełnomocnictwa stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazanego wyżej.

(zmodyfikowany wzór wniosku dołączony jest do informacji jako Załącznik Nr 3);

- 2) kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, **jeżeli osoba udzielająca pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miała ukończonych 75 lat;**

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania osoby uprawnionej do udziału w referendum lub w innym miejscu na obszarze gminy Rajgród, jeżeli osoba ta zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie.

Osoba niepełnosprawna ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem referendum, tj. do dnia 27 lipca 2012 r., stosownego oświadczenia Burmistrzowi lub doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji do spraw referendum w dniu głosowania.

Osoba niepełnosprawna, która udzieliła pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu, jeżeli wcześniej nie oddał głosu pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez osobę niepełnosprawną powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa.

Za pośrednictwem pełnomocnika nie mogą głosować te osoby niepełnosprawne, które wcześniej zgłosiły zamiar głosowania korespondencyjnego.

IV. Głosowanie w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych

Osoba niepełnosprawna może głosować w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tym celu powinna złożyć wniosek o dopisanie do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie właściwym dla tego lokalu.

Wniosek składa się w Urzędzie Miejskim w Rajgrodzie najpóźniej w 14 dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 16 lipca 2012 r. (termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Osoba niepełnosprawna zostanie skreślona ze spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania.

Informacja o lokalach obwodowych komisji do spraw referendum dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych podana jest do wiadomości publicznej przez burmistrza w obwieszczeniu o numerach i granicach obwodów głosowania najpóźniej **w 30 dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 29 czerwca 2012 r.** (przez rozplakatowanie na obszarze gminy Rajgród i zamieszczenie w BIP gminy Rajgród).

V. Głosowanie w lokalu przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a

Osoba niepełnosprawna (z dysfunkcją narządu wzroku posługująca się alfabetem Braille'a) może głosować w lokalu przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

Zamiar głosowania przy użyciu nakładki powinien być zgłoszony Burmistrzowi najpóźniej **w 14 dniu przed dniem referendum, tj. do dnia 16 lipca 2012 r.** (termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej. W zgłoszeniu należy wskazać obwód głosowania właściwy dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

W dniu referendum obwodowa komisja do spraw referendum wraz z kartą do głosowania wyda osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, nakładkę na tę kartę. Po oddaniu głosu osoba niepełnosprawna obowiązana jest zwrócić komisji obwodowej nakładkę na kartę.

VI. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu

Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu osobie niepełnosprawnej sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby. **Dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji ani mąż zaufania.**

Członkowie komisji do spraw referendum obowiązani są na prośbę osoby niepełnosprawnej, do przekazania jej ustnie treści obwieszczeń referendalnych, w tym między innymi informacji o warunkach ważności głosu.

Informację opracowano na podstawie :

1. Informacji PKW z dnia 9 sierpnia o uprawnieniach wyborców niepełnosprawnych w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP... (ZPOW-503-53/11)
2. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 września 2010 r. r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 170, poz. 1146).